

PRED JAVNO
RAZPRAVOUrbanisti in
izvršni svet o
Dobrovški
dolini

S podrobnim urbanističnim načrtom Dobrovške doline, ki ga je pripravil ZIL toz Urbanizem naj bi v naši občini dobili razvojne smeri tega dela naše občine. Osnutek, ki je že pripravljen – pravzaprav je to delovno gradivo – pa odpira številne dileme, ki bi se jim prav z urbanističnim načrtom radi izognili.

Največ odprtih vprašanj postavlja ureditev Kozarij, kjer je v občini takorekoč zadnja možnost za graditev večje stanovanjske soseske. V tej soseski bi lahko zgradili stanovanja za 12.000 oziroma celo do 20.000 ljudi. Intervencijski zakon o varstvu kmetijske zemlje je to število sicer nekoliko zmanjšal, vendar še vedno ne toliko, da bi načrte za gradnjo te soseske opustili.

Ob tem pa ni rešeno vprašanje, kaj pravzaprav narediti z mlečno farmo Gmajnice, ki bi jo radi razširili, vendar ji obenem po sedanjih načrtih jemljemo manevrski prostor. In ne samo na tistih mestih, kjer drugačna rešitev ni možna, ampak tudi tam, kjer bi se taki utesnitvi lahko izognili.

Zgovoren primer za to je lokacija – po sedanjem predlogu – za industrijsko cono južno od Tržaške ceste. Načrtovana je prav tam, od koder zdaj mlekarice z Gmajnic dobivajo precej krme. Ob tem pa bi bilo industrijsko cono – v osnutku sedanjega urbanističnega načrta je zanj predvidenih skoraj 50 hektarov zemljišča – premakniti drugam. Dejstvo je, da bo občanom, ki bodo dobili stanovanja na tem območju, treba zagotoviti delovna mesta. Ne bi bilo prav, da bi se vnaprej tako veliko naselje – že skoraj majhno mesto – obsodilo na to, da bi postalo samo spalnica za tisoče ljudi, na delo pa bi se morali voziti v druge ljubljanske občine oziroma okolice.

Člani našega izvršnega sveta so v razpravi o delovnem gradivu opozorili na številne dileme in tudi na različne interese pri razvoju tega dela občine. Vemo namreč, da smo v zadnjih nekaj letih naleteli na

številna nasprotovanja in težave, če smo hoteli urediti predlagane in izdelane zazidalne načrte.

Odgovore na številna vprašanja bo dala javna razprava o tem dokumentu. Ob tem pa izvršni svet naše občine ne samo predlaga, ampak se zavzema za to, da bi ta javna razprava potekala vzporedno z javno razpravo o dokumentu »Ljubljana 2000«, saj je Dobrovška dolina pravzaprav del »Ljubljane 2000«, zato naj o osnutku urbanističnega načrta razpravljata tudi mestni komite za urbanizem in varstvo okolja in mestni izvršni svet. Ne moremo namreč mimo dejstva, da naj bi se v prihodnjih letih tudi naša občina razvijala bolj skladno z razvojem ostalega mesta.

Med »vrsticami« razprave o Dobrovški dolini pa ni bilo mogoče preslišati nekaterih očitkov načrtovalcem oziroma urbanistom, ki da se preveč poglobljeno ukvarjajo z načrtovanjem dolgoročnega razvoja, medtem ko problemi, ki jih imamo sedaj pred pragom in bi jih morali kar najhitreje odpraviti, stojijo ob strani. Da je mišljenje urbanistov marsikdaj drugačno od dejanskega stanja in potreb »na terenu« dokazuje med drugim tudi to, da so v kozarški soseski postavili toliko vrtcev, da bi v njih dobilo prostor 1.300 otrok, čeprav je na tem področju že zdaj precej mest v VVZ – toliko, da ostajajo oddelki celo nezasedeni.

MOJCA KAUCIČ

Pohiteli naj bi tudi arheologi

Seja našega izvršnega sveta – sredi januarja – je bila posvečena v prvi vrsti urbanističnim in gradbenim vprašanjem. Med drugim so člani obravnavali tudi področni urbanistični red za območja krajevnih skupnosti Pijava gorica, Turjak in Želimlje. V času javne razprave in razprave so krajski dali 93 pripomb – Želimeljčani nobe – ki so v glavnem izražale želje po tem, da bi bilo mogoče pozidati še več zemljišča, kot je predvideno v dokumentu.

Marsikateri želji in zahtevi ni bilo mogoče ugoditi, članom izvršnega sveta pa so predvsem padla v oči območja, ki jih ni mogoče pozidati zaradi tega, ker so na tistih mestih arheologi našli izkopanine, zato so zemljišča

zavarovana.

Nedvomno je prav, da raziščejo, kaj skrivajo zemeljske plasti, vendar ob tem izvršni svet meni, da bi lahko tam, kjer varovanje takih območij zavira razvoj krajevnih skupnosti, z delom malo bolj pohiteli in s tem omogočili neoviran razvoj.

Dejstvo je namreč, da vseh krajev, kjer pri nas so ostanki zgodovine, ni mogoče »ograditi« za nedoločen čas, še posebno zato ne, ker jih je veliko. Zato naj bi se, če je mogoče, dela hitro lotili, območje raziskali, najdbe shranili v muzeju, zemljišča pa sprostili za nadaljnjo neomejeno rabo.

M. K.

Evropske izkušnje na Trnovem

Brez dvoma se v naši miselnosti, še bolj pa v miselnosti in ravnanju strokovnjakov le spreminja razmerje do slovenske kulturne dediščine. Lahko bi tudi zapisali, da že ustaljene evropske navade ohranjanja kulturne in narodne dediščine končno stopajo tudi na naša tla.

Pred osmimi leti so sprejeli zazidalni načrt za sosesko VS-I Trnovo. Takrat je bila predvidena izgradnja novega stanovanjskega naselja, ki naj bi bil lepšan, če je to sploh primeren izraz, s parkirišči.

Lani spomladi je pričel strokovni tim Zavoda za izgradnjo Ljubljane TOZD Urbanizem – LUZ pod vodstvom inž. Romana Remsa ponovno vrednotiti nekatere objekte na Eiprove in Karunovi ulici ter v Trnovskem pristanu. Ugotovil je, da bi veljalo nekaj objektov obdržati kot kulturni zgodnji rob stanovanjskega naselja z raznotero namembnostjo.

Na pogovoru (7. 1.) z vsemi prizadetimi, med katerimi so bili predstavniki občinske skupščine in izvršnega sveta, krajevnih skupnosti Trnovo, stanovanjske skupnosti, kulturnih institucij in toz ZIL, so izmenjali mnenja o ideji revitalizacije tega območja in na koncu ugotovili, da je zadnji čas, da tudi pri nas pričnemo ponovno ceniti domačo kulturno dediščino.

Ker pa ob območje Trnovskega pristani, Karunove ulice in Eiprove ulice pravzaprav lahko tudi na zahod premaknjen del nekaterih kulturnih funkcij Ljubljane, menijo v občini Ljubljana Vič-Rudnik, da ne more poistotiti to le naše, občinske breme, ampak mora dobiti ljubljansko, če ne celo slovensko vrednost. Ne smemo pozabiti, da so pogosto prav s Trnovim omenjena imena slovenskih velikanih Prešerna, Finžgarja, Plečnika, itn.

Trnovski pristan je tudi stičišče ljubljanske mestne in

Tudi v teh zgradbah naj bi steklo novo, bogatejšo življenje

barjanske kulture. S svojimi zgradbami bo spominjal na čas, ko je bila Ljubljana pomembno prometno vozlišče, Trnovski pristan pa njeno pristanišče.

Zato tudi ni za odmet predlog, da bi na njegovem območju uredili tudi BARJANSKI MUZEJ. Na Barju je kar 118 najdišč, ki so zelo bogata, žal pa še niso predstavljena javnosti.

Na pogovoru so se dogovorili, da bodo predlagali spremembo zazidalnega načrta za Trnovo in vanjo vključili omenjene novosti.

STANE JESENOVEC

DOBROVŠKE ŽENE

Obiskale Peršmanovo domačijo na Koroškem

Močan si narod slovenski! Že tisoč in petsto let krvavi... Narod Melikužnež bi dušo izgubil... Te globoke, preroške besede našega velikega pisatelja Ivana Cankarja

Ročno izdelan kruh
lepše diši

V pekarni Magušar na Rakovniku, spečejo ob delavnih dnevno od 400 do 500 kg kruha, ob sobotah pa tudi od 800 do 900 kg. V pekarni je mogoče poleg črnega, belega, rženega in oljnatega kruha dobiti tudi manjše hlebčke, sirove zavitke, štruklje, potico in drugo pecivo, pa tudi domače drobtine in mlečne izdelke Ljubljanske mlekarne, te pa zato, ker na Rakovniku ni mogoče dobiti mlečnih izdelkov na več mestih.

Lastnica pekarnice Pepca Magušarjeva nam je povedala, da se tudi pri prodaji kruha čuti vpliv omejitve porabe bencina. Pekarne ne obiskujejo več oddaljeni potrošniki, ki pa so bili pred uvedbo bonov za bencin največji odjemalci kruha.

Pred novim letom so v pekarni spekli okoli 1200 kg kruha, kupci so čakali tudi do pol ure, da so dobili kruh še vroč, direktno iz peči. V pekarni sta zaposlena samo dva peka, ki začeta svoje delo že ob polnoči, delo traja samo v eni izmeni in zato je potrebno vložiti veliko truda, da je zjutraj na policah svež kruh.

Z dobavitelji moke in goriva je Magušarjeva zadovoljna, zaskrbljuje jo le pomanjkanje margarine.

Pekarna ima zaradi dobrega, ročno izdelanega kruha veliko stalnih »strank«, žal pa ročna izdelava tudi draži peko kruha.

DARJA ERHATIČ

Pred Magušarjevo pekarno so ob sobotah vrste zunaj prodajalne tudi do 10. ure dopoldne.

ja so mi pretresle dušo, ko nam je na požgani in obnovljeni Peršmanovi domačiji dr. Šturma razgaljal strahovito usodo Peršmanove družine. Mirne, jasne in ponosne besede Slovenca iz avstrijske Koroške, ki neprizanesljivo bičajo smrtonosni strup vojne morije, v katerem so umirali tudi nedolžni otroci. Vojna, vojna! Vedno znova se mi vračajo misli na grozovite dokumente na stenah te hiše, na mrtvo truplo otroka.

Pravzaprav želim pisati o obisku delegacije žena KS Dobrova pri ženah avstrijske Koroške v Železni Kapli. Pa so vtisi v meni tako močni, da jih bom le s težavo uredila.

Najprej zahvala dr. Šturmu, predsednici SZŠ v Celovcu gospe Mileni Gröblacher in gospe Heleni Kuhar. Kako malo še vemo v matični domovini o boju naroda onkraj meje!

Misli mi uhajajo nazaj, na prve začetke naših stikov. Prva vez med Slovenci na avstrijskem Koroškem in krajski Dobrovo se je začela že leta 1964, spontano, tako kot se nekega dne znajdeš ob zimzelenem drevesu in ugotoviš, da vsak dan poganjajo novi cvetovi. Tako ga gojiš in neguješ leto za letom in občuduješ njegovo rast. Prav tako so se rodili naši prvi stiki; Najprej naši kmetje preko svoje zadruge z naprednimi kmeti na avstrijskem Koroškem, potem preko odbora za gospodarstvo pri KS Dobrova z Zvezo slovenskih zadrug v Celovcu, vrsta ogledov vzornih kmetij naših rojakov, specializirani sejmi na Koroškem.

Tako se je rodilo sodelovanje z našimi brati in sestrami onkraj meje. Kasneje (1977) smo pri KK SZDL imenovali poseben odbor za mednarodne stike, s katerim smo razširili svoje sodelovanje tudi na kulturno in športno področje. Peveci KUD Dolomiti so onkraj meje zapeli našim rojakom, ob 7. maju, krajevnem prazniku Dobrovo nas koroški Slovenci razveselijo s svojim obiskom in kulturnimi nastopi. Da bi se ta topla bratska vez nikoli ne pretrgala!

V ta živi splet prijateljstva so se vključili tudi naši pionirji iz OŠ 7. maj. Že lansko leto so tekmovali za bralno značko Karla Prusnika – Gašperja, pisatelja iz avstrijske Koroške. NATO nas je razveselila gledališka skupina »Oder 73«. Spodaj nas je razveselila gledališka predstava »Poročilo se bom s svojo ženo«. Popoldanska predstava za mladino, šolarje, mladinsko pohodno enoto II. SNOUB Ljubo Šercer in za pripadnike JLA, s katerimi imamo trajne stike. Večerna predstava pa je bila namenjena ostalim krajanom Dobrovo.

V lanskem maju so pionirji osnovne šole 7. maj sodelovali z bogatim kulturnim programom na proslavi »Dneva matere« v (Železni) Kapli. Na tej prireditvi je bilo zbranih 2050 avstrijskih šilingov, ki so jih namenili za gradnjo otroškega okrevališča v Pacou, kjer je lani že tretjič brezplačno letoval mladinski tamburaški zbor SPD Zarja in Železne Kaple. Seveda mladi tamburaši izrabijo svoj prosti čas in so na letovanju na svojih instrumentih tudi pridno vadili. Z dobrovoljnimi šolarji je bil kot gost tudi Pavle Žavcer Matjaž, ki je šolarjem kot organizator partizanskega odpora na Koroškem pripovedoval o skupnem boju Slovencev in boju proti nacizmu.

Namreč, da so ti moji zapisi kot analiza prehojene poti prijateljstva. Zato ne smem pozabiti naših športnikov, ki

že več let uspešno sodelujejo in nastopajo s športniki avstrijske Koroške, ki so organizirani v svojih društvih. Ob krajevnem prazniku Dobrovo smo imeli že več športnih turnirjev v nogometu, med seboj so se pomerili košarkaši, igralci namiznega tenisa, v streljanju z zračno puško, pa tudi šahisti so se preizkusili v svojem znanju.

Na folklornem srečanju v Železni Kapli, ki ga že več let prireja SPD Zarja s skupinami avstrijskih, jugoslovanskih in drugih kulturnoumetniških skupin, je lani tudi prvič nastopila dobrovoška mladinska folklorna skupina KUD Dolomiti in prejela posebno priznanje za izvirnost programa belokranjskih plesov.

Vse to naše prijateljsko sodelovanje se je prebujalo v mojem spominu ob resnih, ponosnih besedah dr. Šturma in naše oči so sledile dokumentarnemu gradivu v spominski sobi Peršmanove domačije, ki so jo pomagali udarniško obnoviti tudi mladinci KS Dobrova, z roko v roki z rojaki onstran meje, z isto mislijo in namenom; ohraniti znanecem spomin na boj majhnega naroda, slovenske krvi, ki ne pozna ne meje, naroda z odprto dušo in prijateljske dlani, ki znajo v silo tudi udariti.

Pa sem hotela pisati le zahvalo ženam Železne Kaple, napisati o srečanju in globokih vtisih, ki jih nosim v sebi. A v zahvalo zmorem le besede: »Pridite, sestre in prijatelji, pridite spomladi, ko bo ozelenel naš legendarni Ključ. V še tesnejšem stiku bomo dokazali, da obstaja med nami krvna vez slovenskega naroda.

MINKA KRVINA

Milica Francé

Tajnica nikdar ne počiva

V klubu upokojencev Trnovo smo srečali tajnico društva upokojencev Milico Francé. Preštevala je, koliko članov je že obnovilo letno članarino in, za koliko članov in članic se je povečalo njihovo društvo. Lani jih je bilo v društvu 234. Bila je zadovoljna, saj je ugotovila, da se je letos precej upokojencev odločilo, da prvič stopijo v društvo. K temu sta jih prav gotovo pritegnila bogat program izletov, pa tudi široka aktivnost društva.

Milica ni pozabila opozoriti, da pobirajo članarino vsak ponedeljek in sredo od 15. do 17. ure v klubu na Opekarski 31. Ko pa smo jo povprašali po prvem izletu, je omenila pustno maskerado, ki so jo za člane društva upokojencev pripravili na pustno soboto v Dolenji stari vasi pri Sentjernejcu.

